

עת"א 6873/08/22 - אחמד עלקם נגד הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש דרום וירושלים, מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעניינים מנהליים

עת"א 6873-08-22 עלקם נ' הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש דרום וירושלים ואח'
תיק חיצוני:

בפני	כבוד השופטת דנה כהן-לקח
עותר	אחמד עלקם
נגד	
משיבים	1. הממונה על עבודות שירות - מפקדת גוש דרום וירושלים 2. מדינת ישראל

פסק דין

לפני עתירה לפי סעיף 62א לפקודת בתי הסוהר [נוסח משולב], התשל"ב-1971, במסגרתה מתבקש בית משפט זה להתערב בהחלטתה של ראשת אגף האסיר להורות על הפסקה מנהלית של עבודות שירות ועל המשך ריצוי יתרת עונשו של העותר בדרך של מאסר מאחורי סורג ובריח.

1. ביום 20.4.2021 נגזר דינו של העותר בבית משפט השלום בירושלים בת"פ 36455-12-19, והושתו עליו שישה חודשי מאסר בפועל בעבודות שירות, מאסרים מותנים וצו מבחן. נקבע כי על העותר להתייצב לריצוי עונש עבודות השירות ביום 24.6.2021 במפקדת מחוז דרום של שירות בתי הסוהר.

2. העותר לא התייצב במועד, וטען לפני המפקח שיצר עמו קשר, כי לא ידע על מועד ההתייצבות. שלושה ימים לאחר מכן, ביום 27.6.2021, נערך לעותר ראיון קליטה במסגרתו העותר קיבל הסברים על כללי עבודות השירות וחתם עליהם.

3. מקום הצבתו של העותר שונה, עד אשר ביום 11.7.2021 הוא שובץ בחברת קדישא בירושלים. דא עקא, התייצבותו של העותר במקום עבודות השירות בחברת קדישא הייתה חלקית בלבד, תוך שהוא נעדר מהעבודה בלא להודיע על כך, תוך שניסיונות ליצור עמו קשר נתקלו בקשיים, ותוך שהמפקח נאלץ לדווח שוב ושוב על היעדרויותיו של העותר מהעבודה ללא אישור. בשיחת בירור שנערכה עם העותר ביום 4.11.2021 הוא ביקש הזדמנות נוספת להמשיך בעבודות השירות. בקשתו נענתה, אולם צוין בפניו כי הוא יהיה תחת "אזהרה" וכן הודע לו על מועד שימוע שנקבע ליום 22.12.2021. בהמשך הדרך מועד השימוע הנ"ל בוטל, לאחר שהמפקח עדכן ביום 22.12.2021 כי העותר התייצב למקום עבודתו.

4. ביום 2.1.2022 התקבל דיווח על קטטה אלימה בין העותר לבין שניים אחרים שאף הם מועסקים בעבודות שירות. הקטטה התרחשה במקום ביצוע עבודות השירות, אולם לאחר שעות העבודה ולא במסגרתן. במהלך אותה קטטה אלימה, העותר הותקף ונחבל. מתיעוד רפואי שהעותר הציג לעיוני עולה כי הוא הועבר לטיפול נמרץ נירוכירורגי למשך יומיים ולאחר מכן נותר באשפוז בבית החולים. העותר סבל משברים בעצמות הפנים ומדימומים בראש. הוא שוחרר מאשפוז לאחר כ-10 ימים, כשהמלצות השחרור היו חופשת מחלה למשך 30 ימים, וכן ביצוע M.R.I וביקורת אצל רופאים מומחים.

5. המפקח היה בקשר עם העותר במהלך אשפוזו, והעותר עדכן אותו כי נרשמו לו 30 ימי מחלה. דא עקא, לאחר חלוף 30 ימים לא התייצב העותר לעבודות השירות ולא יצר קשר. על רקע זה, המפקח פנה לעותר ביום 3.4.2022 והאחרון טען כי אינו חש בטוב. המפקח הסביר לעותר כי עליו להמציא תיעוד רפואי לימי היעדרותו. אף על פי כן, העותר המשיך להעדר מעבודות השירות ושלח מסמכים רפואיים לגבי היעדרותו בחודש ינואר בלבד. במהלך חודשים מאי ויוני 2022 שב המפקח ופנה לעותר כדי שימציא מסמכים רפואיים להצדקת היעדרותו המתמשכת, אך לשווא.

6. ביום 29.6.2022 התקיים שימוע בנוכחות העותר, לאחר שזימון נשלח אליו ביום 25.5.2022 בדואר רשום. העותר התייצב לשימוע ללא ייצוג על אף שהודע לו כי הוא רשאי להביא עמו עורך דין. העותר טען כי בחודש ינואר 2022 נפצע בקטטה אלימה, ולאחר מכן היו לו בדיקות רפואיות ומצבו הרפואי לא אפשר לו להתייצב לעבודה. עם זאת, העותר לא הציג מסמכים רפואיים מספקים לתמיכה בטענותיו. כמו כן, מגיליון השימוע אף עולה כי בשלב מסוים במהלך השימוע העותר הרים את קולו.

7. ביום 6.7.2022 המליץ הממונה על הפסקת עבודות השירות נוכח הפרת העילות המנויות בסעיף 51ט(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977. ביום 7.7.2022 החליטה ראשת אגף האסיר על אימוץ המלצות הממונה ועל הפסקת עבודות השירות של העותר. בהמשך לכך, נקבע כי על העותר להתייצב בבית הסוהר "דקל" ביום 7.8.2022. כנגד החלטה זו מופנית העתירה שלפניי.

8. בדיון היום הבהירה באת כוח המשיב כי העילה הישירה להפסקת עבודות השירות נעוצה בהיעדרותו הרציפה של העותר מעבודות השירות ללא אישורים מתאימים מאז פברואר 2022 ואילך. עם זאת, היא הוסיפה וציינה כי ההחלטה בדבר הפסקה מנהלית של עבודות השירות נעוצה גם בהתנהלותו הקודמת של העותר, שכן גם טרם הקטטה האלימה בינואר 2022, התייצבותו של העותר לעבודות השירות הייתה חלקית בלבד והתאפיינה בחוסר יציבות ובהעדר קשר רציף עם המפקח.

9. לאחר עיון בכתב העתירה ובתגובה שהוגשה וכן לאחר שמיעת טענות הצדדים, אני רואה לציין כי התנהלותו של העותר בעייתית ורחוקה מלהשביע רצון. אין חולק כי מאז תחילת ריצוי עבודות השירות ביום 24.6.2021, העותר התייצב לעבודה באופן חלקי בלבד וביצע רק 24 מתוך 168 ימי עבודה נטו. ניכר כי המשיב עשה מאמצים כדי לסייע לעותר לשוב לתלם פעם אחר פעם. המשיב לא מיהר להורות על הפסקת עבודות השירות אלא נתן לעותר אזהרות והזדמנויות חוזרות ונשנות כדי לשפר את התנהלותו, אולם אלה לא הועילו.

אוסף כי לא מצאתי ממש בטענות נוספות שהעלה הסנגור כנגד המשיב. כך למשל, אינני סבורה כי נפל פגם מהותי בהחלטת ראשת אגף האסיר בטענה של העדר הנמקה. אמנם, ההודעה שנשלחה לעותר אינה כוללת הנמקה אולם ההנמקה מופיעה בגיליון השימוע ובהמלצה של הממונה על עבודות השירות, אליהם הפנתה ראשת אגף אסיר בהחלטתה. כפי הנראה גיליון השימוע וההמלצה לא צורפו להחלטה שנשלחה לעותר, אולם אין לראות בכך פגם שמאין את חוקיות ההליך בכללותו. כמו כן, אינני רואה לקבל את טענת ב"כ העותר לפיה המשיב כשל כאשר לא הפנה את העותר לוועדה רפואית מיוזמתו. בעניין זה אציין כי מהחומר המונח לפניי עולה שהמפקח הבהיר לעותר כי כדי לקבל הפנייה לוועדה רפואית עליו להמציא מסמכים רפואיים מספקים וכאלה לא הוצגו. בהתחשב בכך, אין לעותר להלין אלא על עצמו.

10. אם בכל זאת ראיתי לבוא לקראת העותר, הרי אין זה בגלל פגמים שנפלו בהתנהלותו שלו המשיב, אלא משום נסיבותיו הייחודיות יחסית של המקרה. כפי שצוין לעיל, העותר היה מעורב בקטטה אלימה שהתרחשה בינואר 2022 במקום עבודת השירות מול שני עובדי שירות אחרים, הגם שמחוץ לשעות העבודה. קטטה זו גרמה לעותר פציעות ראש בלתי זניחות ואשפוז ממושך יחסית. המשיב צודק כי לאחר אותו אירוע אלים, העותר הציג תיעוד רפואי המצדיק היעדרות מעבודות השירות למשך 30 ימים בלבד (בחודש ינואר 2022), והוא נמנע מלהציג אישור רפואי לגבי היעדרותו החל מחודש פברואר 2022 ואילך למרות הזדמנויות שניתנו לו לכך. יחד עם זאת, לקחתי בחשבון כי העותר לא היה מיוצג בחודשים האמורים, וכי כפי הנראה האירוע האלים - שבעקיפין היה קשור לעבודות השירות מבחינת מיקומו וזהות המשתתפים בו - היה טראומתי עבור העותר באופן שייתכן שהשליך על מצבו. בנסיבות אלה אני רואה - ולו לפנים משורת הדין - לאפשר לעותר הזדמנות לשימוע נוסף לפני הממונה, כאשר הפעם העותר מיוצג, וכאשר הוא ועורך דינו מודעים לחובה להצדיק את היעדרותו מאז חודש פברואר 2022 ואילך באמצעות תיעוד רפואי מתאים. עליהם הנטל לשכנע מדוע לשיטתם יש לאפשר לעותר הזדמנות נוספת. אך מובן כי למשיב נותר מלוא שיקול הדעת להכריע לפי הבנתו בעניינו של העותר לאחר השימוע הנוסף, בלא שבית משפט זה מביע כל עמדה בדבר.

11. אשר על כן, ונוכח הטעמים שפורטו, אני קובעת כי ההחלטה נושא העתירה מבוטלת, וכי המשיב יזמין את העותר באמצעות בא-כוחו לשימוע נוסף (פרטי ההתקשרות עם ב"כ העותר פורטו בסיום פרוטוקול הדיון מהיום). לאחר השימוע הנוסף, המשיב יקבל החלטה חדשה בעניינו של העותר לפי שיקול דעתו.

המזכירות תמציא את פסק הדין לב"כ הצדדים ותסגור את ההליך.

ניתן היום, י"ד אב תשפ"ב, 11 אוגוסט 2022, בהעדר הצדדים.